

כאשר חשף העולם הזה את פרשת יעקב לוינסון, גילה קרנות סודיות

בחול, העברות כספיים בלתי-חוקיות ועסקות מפוקפקות, שבהן היה מעורב

צילו של לוינסון, הבנקאי חיים ברגשטיין. עתה מנסים חסידין של לוינסון

להטיל את האחריות למעשי ברגשטיין על יו"ד ההנהלה של "בנק הפועלים",

ג'ורא גזית, בעזרת מיסמכים "משופצים" וחבר-כנסת שהאמין להם

ח"כ מרדכי וירשובסקי: העתקי-צילום מיסמכים שהוצאו מהם פרטים

חוקרי היחידה הארצית לחקירת רות'הונאה התנסו כבר כסוגים שונים ומשונים של חקירות. אך רומה שהחקירה הקשורה באחת ההסתערפויות של תיק לוינסון היא מסוג חדש לגמרי.

אחד האובייקטים המרכזיים לחקירה הוא חיים ברגשטיין, לשעבר איש בנק הפועלים ויד ימינו של יעקב לוינסון בימי עבודתם המשותפת בבנק. לפני חודשים רבים עקר כרגשטיין ללונדון, שם הוא מרכז את פעילויותיו העיסוקיות המגוונות.

נראה כי ביום מן הימים הוא יתבקש לבוא ארצה ולהשיב על השאלות שנתרו עדיין חסרות מענה (ראה מיסגרת).

אבל באופן מוזר ביותר, מזה כמה חודשים כבר מגיעות תשובות מפורטות לשאלות שהחוקרים היו בוודאי שמחים לשאול את ברגשטיין עצמו, אילו היה יושב מולם. התשובות מגיעות בצורה מסודרת ומפורטת, אך בדרך לא צפויה — מיכתבים ומימ"ם כים אנונימיים, על מעשים שלא ייעשו ועבירות שונות שכן נעשו כביכול בידי מנכ"ל בנק הפועלים הנוכחי, ג'ורא (ג'ורז'י) גזית.

הרי שבסיבוב השלישי לא הסתפק הכותב האלמוני בכך. הוא אף טרח להדגיש שברגשטיין לא ידע ולא שמע על נושאים עליהם מסר גזית לח"כ רן כהן, ואשר גם אוזכרו בסיפור של אריה אבנרי, רצח אופי — ספר המגן בלהט רב על לוינסון.

מי יזם? מי דחף?

מתברר כי חלק מהמיסמכים שעליהם נשען וירשובסקי שופצו ותוקנו, ולכן הם מזויפים:
גיליי העולם הזה מוכיחים, חר" משמעותית, כי הרמות הרומינגטית המסתרת מאחורי מיסמכי וירשובסקי אינה אלא פרגשטיין עצמו. ואם נעברו עבירות כלשהן, עלידי הבנק, הרי שגם ברגשטיין חייב להיחקר בעניין. קבוצת המיסמכים הראשונה שהעביר וירשובסקי הלאה עסקה בשאלת יסות מניות בנק הפועלים עלידי הבנק, שנעשו עלידי חברותיקש כשווייץ, באמצעות סניפו של הבנק בלוקסמבורג.

סיפר הכותב האלמוני: חברות אלה — ארניקה, דייזי

מי זייף את המיסמכים?

בל וטרפורד אנטרפרייז, ליפוס וקסנדרה — נהלו עלידי אנשי בנק הפועלים-שווייץ, ולטר סימוני, סון, מנהל הבנק בציריך, וסמי וייצמן, מנהל הסניף בלוקסמבורג.

לפקקו: אם בשני הסיבובים הראשונים רק נשמט שמו של ברגשטיין מכל התייחסות לסוג זה או אחר של עבירה,

עץ המישפטי למשלה, הפרופסור יצחק זמיר, אסופה שלישית במיספר של מירע מסוג זה, איאפשר היה עוד

המתבקשים כרי שהמידע ייברק עד תום. השבוע, כשוירשובסקי שלח ליו"ד

החומר המקיף הזה הגיע, משום מה, לח"כ שינוי, מרדכי וירשובסקי, שעימיסגרת תפקידו את כל הצדעים

מיהו ברגשטיין ובמה הוא חשוד?

מחשבונו זה. שנהלה אישית עלידי סימונסון. הורה ברגשטיין להעביר כספים לגורמים שונים כעמלה או כהוצאות-אירוח.

● חשבון דייזי-בל — שממנו נטל ברגשטיין 25 אלף דולר במזומן, בנובמבר 1982, ושניתנו לו עלידי סימונסון, לטענת ברגשטיין. הכסף היה מיועד לעורך-הדין שטיפל בתאגיד דייזי-בל. עלימי סימונסון, שכרה-טירחה שולם עוד לפני כן, ולא במזומן.

● חברת זברה — שהופעלה עלידי ברגשטיין בתחילת שנת 1981 לשם רכישת מניות אמ"ל בארצות-הברית. בדרך של משיכות-יתר מסניף הבנק בשווייץ, ללא ידיעת הסניף הראשי בתל-אביב. כאן נעברו עבירות על חוקי שווייץ, ארצות-הברית וגם ישראל.

● פעולות סיבוביות — ברגשטיין מכר את מניות אמ"ל לבנק הפועלים בדרך ארוכה ביותר: תחילת הדרך בזברה שמכרה לבנק המזרחי באיי קיימאן, שמכר אותן לסניף המזרחי בתל-אביב, שמכר אותן לבנק הפועלים במחיר גבוה, שהעניק רווח גדול לגורם זה. קיים חשש שהמזרחי פעל כנאמן של גורם זה והרוויח בדרך הרבה כסף. על חשבון בנק הפועלים.

● יר-אס-איי — ברגשטיין עזר להעניק הלוואות גדולות, בסדר גודל של שני מיליון דולר, לשלושה ממשקיעי החברה, שהקים לוינסון בארצות-הברית, וכך נמנע רווח מהסניף בשווייץ וגם מהבנק בארץ. ברגשטיין השתתף בהעברת מניות של חברת גרנית שרכשה את חברת הדלק סונול אל יר-אס-איי שלא היוותה חלק מקבוצת הבנק, הנזק נאמד בקרוב לשני מיליון דולר.
● בקיצור, ברגשטיין אמר היה להישאל עלידי חוקרי המישטרה לאן נעלמו כ-700 אלף דולר מחשבונות שונים בבנק הפועלים בשווייץ, בהתחשב בעובדה שהוא היה יושב-ראש מועצת המנהלים של סניף הבנק בחו"ל.

מיהו הבנקאי ואיש-המיסטריון חיים ברגשטיין? בסוף פעילותו הבנקאית בבנק הפועלים הוא היה הממונה על פעילות הבנק בחו"ל ויושב-ראש מועצת המנהלים של סניף בנק הפועלים בשווייץ. הוא היה מקורב ביותר ליעקב לוינסון וכונה "הצל של לוינסון". הוא אולץ לעזוב את הבנק בשלהי 1983, כשבדידי פיצויים מלאים, עבד זמן קצר בכלל ואחרי-כך יצא לחו"ל.

ברגשטיין הוא אחיו של איש-הביטוח איתן אבניאון. הוא בן 53 ולבנק הגיע לפני 20 שנה. הוא יליד פולין, נשוי לניצה ברטוב, אב לשלושה. המישפחה מתגוררת ברמת-השרון.

בעבר היה נציג הבנק בלונדון. בחורף 1977 הוא צורף להנהלת הבנק וב-1980 קיבל דרגת מנכ"ל. בעידודו של לוינסון, הוא היה המחליט הבלעדי בממלכתו.

אחרי שהשלימו חברי ועדת-השניים — שרגא רוטמן ועמירם סיוון — את בדיקתם בתיק-לוינסון, החליט מזכ"ל ההסתדרות דאז ירוחם משל להעביר את חומר החקירה ליועץ המישפטי לממשלה ול-מישטרה.

ברגשטיין נחשד אז בכמה פרשות. שעליהן אמרו רוטמן וסיוון בדוח המפורסם שלהם: "אומנם לא הוכח כי החברים לוינסון וברגשטיין נהנו באופן אישי או פרטי מהכספים, אך משום שלא מסרו הסבר סביר לשני דירקטורים של בנק הפועלים לגבי השימושים שעשו בכספים, בעיקר מנימוקים של סודיות בנקאית, נשאר הצורך בבדיקה מדוקדקת ויסודית של הנהלת-הבנק, אשר לא ביכולתנו — ולרעתנו — גם לא מתפקידנו — היה לבצע אותה."

המדובר בפרשות שונות בסניף בנק הפועלים בשווייץ, שמנהלו היה באותה תקופה ולטר סימונסון:

● חשבון סיי-רידי — שבאמצעותו הועברו כ-300 אלף מארק מבנק האיגודים המיקצועיים בגרמניה, כעמלה על עסקת מרצדס-אגד.

"שיטת הפעולה התמקדה ברכישת מניות עליפי הוראות הנהלת הבנק בתל-אביב, בראשות גזית, עלידי אחת מהחברות הנ"ל, כאשר בנק-הפר עלי-שווייץ מספק את האשראי לחברות כנגד ביטחונות, שהיו המניות עצמן."

כדי להסביר את אי-החוקיות בפ"עולת החברות האלה צירפו האלמונים מיכתב שנשלח בחודש מאי 1983 מבנק הפועלים, מההנהלה הראשית בתל-אביב, לסניף בשווייץ, המתייחס למיכתב מסויים של רשויות הבנק הפדרליות בשווייץ, הדרושות לרעת פרטים נוספים על חברות אלה.

התשובה, החתומה בידי אמנון שדה, מישנה למנכ"ל, מוכירה שחברות אלה נוסדו עלידי ועליפי בקשת הנהלת הבנק בידיעתם בין השאר, של הממונה והאחראי מטעם הבנק על פעילות בינלאומית.
מדובר בברגשטיין, ששמו המלא לא הוזכר במיכתב.
פרט מרתק הוא שרק בסיבוב השלישי של מישלוח המיכתבים, שהובאו לידיעת וירשובסקי, נשלח המיכתב המקורי, שבכעטי שיגר שדה את תשובתו. המיכתב המקורי עוסק בדרישה למידע של הרשויות הש"ווייציות לגבי חברות ליכירות. השווייצים ביקשו לרעת אם הנהלת הבנק בתל-אביב יודעת על קיומה של